

وضعیت آهن مادران و رابطه آن با نوزادان

دکتر فاطمه امام قریشی^۱ احسان ایران محبوب^۲ محسن رضایی^۲
^۱ استادیار، گروه کودکان^۲ پزشکی عمومی، دانشکده علوم پزشکی جهرم

مجله پزشکی هرمزگان سال هفتم شماره سوم پاییز ۸۲ صفحات ۱۴۵ - ۱۴۹

چکیده

مقدمه: کم خونی فقر آهن شایعترین نوع کم خونی در مادران باردار در دنیا می باشد که می تواند به تولد نوزاد نارس، افزایش مرگ و میر مادر و کودک منجر گردد. لذا بررسی وضعیت آهن سرم مادران باردار و ارتباط آن با وضعیت آهن نوزادان در تصمیم گیری چگونگی استفاده از مکمل آهن در دوران بارداری نقش مهمی دارد.

روش کار: در مطالعه توصیفی - تحلیلی ۹۷ زن باردار و نوزادان آنها با استفاده از اندازه گیری هموگلوبین، اندکس های خونی و سطح آهن سرم و فریتین و TIBC از نظر کم خونی فقر آهن، وضعیت آهن بدن و ارتباط بین مادر و نوزاد مورد مطالعه قرار گرفتند و اثرات وضعیت آهن مادران بر روی وزن نوزادان بررسی شد سپس نتایج با استفاده از آزمون t و ضریب همبستگی پیرسون مورد تحلیل قرار گرفت.

نتایج: در کل ۲۲/۵ درصد مادران کم خون و ۲۷/۸ درصد آنان دچار فقر آهن بودند. ۱۰/۱ درصد نوزادان کم خون بودند ولی هیچ مورد کمبود آهن مشاهده نشد. ارتباط معنی دار بین هموگلوبین، رتیکولوسیت و فریتین مادر و نوزاد مشاهده شد. نوزادان مادران با سطح فریتین پایین دارای فریتین پایین تر بودند ($p < 0.05$) و لیکن هیچگونه ارتباط معنی داری بین اندکس های خونی مادر و نوزاد یافت نشد. ارتباط منفی و معنی دار بین وزن نوزادان و سطح فریتین مادران مشاهده گردید. در مادرانی با تعداد بیشتر حاملگی، شیوع فقر آهن و کم خونی بیشتر بوده است.

بحث: با توجه به شیوع بالا کم خونی فقر آهن در مادران باردار و ارتباط و اثرات آن بر نخیره آهن و هموگلوبین نوزادان و همچنین اثرات منفی تعداد حاملگی، اهمیت و تأکید هر چه بیشتر بر استفاده از مکمل های آهن در رژیم غذایی مادران باردار و رعایت فاصله گذاری مشخص تر می شود.

کلیدواژه ها: آنمی فقر آهن - نوزاد - بارداری - فریتین

نویسنده مسئول:
دکتر فاطمه امام قریشی
بیمارستان استاد مطهری
بخش نوزادان - دانشکده
علوم پزشکی جهرم
جهرم - ایران

مقدمه:

آهن در مادر میزان این گیرنده ها افزایش می یابد تا جنین بتواند تا حد امکان از بدن مادر استفاده نماید (۱). با توجه به افزایش نیاز مادر در این دوران طرح استفاده از مکمل آهن در دوران حاملگی جزء مراقبت های توصیه شده این دوران توسط سازمان بهداشت جهانی می باشد. با وجود چنین برنامه های بهداشتی، هنوز کم خونی فقر آهن در مادران باردار در کشورهای در حال

در دوران حاملگی به علت رشد جنین ارتباط تغذیه ای جنین با مادر نیاز روزانه زنان باردار به مواد غذایی افزایش می یابد به طوری که در مورد آهن مقدار نیاز به ۱۰۰۰ میلی گرم در روز می رسد که از این مقدار حدود ۳۰۰ میلی گرم به صورت فعال به جنین منتقل می شود (۱). آهن مورد نیاز جنین از طریق گیرنده هایی به صورت فعال از ما در به نوزاد منتقل می شود که در حالت کمبود